

..Vi tror på fram- tiden.

VAD KAN VI VANTA OSS AV FRAM-
TIDEN?
VÅR CIVILISATION GÅR UNDER, SÅ-
GER PESSIMISTERNA. VI FÅR EN LJU-
SARE, ÖPPNARE OCH MER MÄNSKLIG
TILLVARO, TROR OPTIMISTERNA.
DET ÄR OPTIMISTERNA SOM TALAR I
DEN HÄR BOKEN. PROBLEMEN MED
PRYLAR, PENGAR OCH POLITIK ÄR LÖS-
TA. MÄNNISKORNA LEVER I FRED MED
VARANDRA OCH LIVET ÄR EN ENDA
STOR KARLEKSUPPLEVELSE. SKA VI OR-
KA FRAM TILL ÅR 2382?
GOR VI DET. ÄR VI KANSKE VINNARE. VI
VINNER OSS SJÄLVA. I DEN HÄR BOKEN
SKISSAR 35 SVENSKA FÖRFATTARE OCH I
AMERIKAN UPP LIVET I FRAMTIDEN FÖR
OSS. EN MYCKET MÄRKLIG BOK, ETT BUD-
SKAP TILL OSS OM EN BÄTTRE VÄRLD.
LÄGG AV DIN PESSIMISM, LÄS DEN HÄR BO-
KEN OCH BLI FRAMTIDSOPTIMIST DU OCKSÅ!

..Vi tror på fram- tiden.

35 svenska forskare,
författare, journalister,
samhällsvetare och en ame-
rikansk professor ger oss
ett budskap från framtiden.

Eric Dyring	sid 15, 31, 253
Lars Kristoferson	sid 21
Torbjörn Wiléen	sid 37
Lennart Daléus	sid 45
Gösta Gahm	sid 50
Anja Notini	sid 57
Hans Rehnvall	sid 64
Björn Hagelin	sid 74
Patrik Engellau	sid 79
Georg Strachal	sid 82, 148, 186, 223, 234
Björn Boström	sid 87
Per Gahrton	sid 94
Ingvar Nilsson/ Anders Wadeskog	sid 100
Åke Söderqvist	sid 110
Oscar Hedlund	sid 114
Mats B. Rindeskär	sid 121
Lars Kristiansson	sid 133
Lasse Svanberg	sid 147
Fredrik Blomstrand	sid 153
Claes Sjöberg	sid 162
Thomas Ohlin	sid 169
Peter Wilhelm	sid 177
Andrejs Legzdins/ Torkel Tigerschiöld	sid 183
Kerstin Thorwall	sid 192
Carl Zetterström	sid 198
Hans Nestius	sid 202
Marie Alrutz	sid 209
Ingrid Sjöstrand	sid 215
Sven Fagerberg	sid 226
Ingmar Björkstén	sid 238
Arne Hegerfors	sid 244
Jan Grönholm	sid 261
Magnus Briggert	sid 266
Mark L. Mawrence	sid 272

© Bokförlaget Patro, Stockholm 1982

Tryck och distribution: B. Wahlströms Bokindustri AB, Falun

ISBN 91-970395-0-0

Samtal mellan far och dotter

— Måste till jobbet nu, sa Jonatan.

— Men pappa, du kan väl be Robert idag också? Karla lät bedjande.

— Vet du, Robert kan inte klara det här som jag ska jobba med idag, han är inte programmerad för sånt.

— Varför det?

— Tja, om jag ska vara riktigt ärlig så vet jag faktiskt inte det. Det bara är så. Men vi kan väl spela databild ett tag ändå? Det kan jag nog samtidigt. Eller du kan väl spela med Robert?

— Nää, jag vill inte spela databild. Jag vill tänka tillsammans med dig i stället. Det är mycket kuligare. I går var vi ju flera enheter inne i System Två — vi kan väl tänka vidare från det?

— Ja, ja, okej, men du får faktiskt ge mig en stund nu först. Vi ska ha telekontakt i min grupp strax, och jag ska vara inledare den här gången.

— Du är ju inledare nästan jämt . . . Och har aldrig tid med mig . . . Det är orättvist!

— Karla, snälla vän, försök förstå. Det finns saker som jag känner, som dom andra liksom inte känner än. Jag måste tänka in sånt först åt dom.

— Men varför kan inte Robert göra det den här gången? Du kunde väl ha tänkt in det åt honom först?

— Vet du, det är väldigt svårt att tänka in vissa saker. Dom är liksom nya, och Robert kan inte referera dom till nåt han redan känner. Och utan referenser blir Robert bara orolig, inte sant? Då vågar han ingenting utan att först kolla med STORA. Det tycker jag är onödigt nu. Vi klarar oss bra utan att kolla med STORA, tycker du inte det?

— Hm, det gör vi väl . . . Karla såg lite håglös ut.

— Du kan väl koppla in din persondator och leta reda på några kompisar?

— Mina tre bästisar jobbar i bildspråkrummet nu, jag har just kollat.

— Men leta upp några nya då! Vill du att jag ska hjälpa dig med profilen?

— Nej tack, det blir bara så konstiga kompisar då. Som

jag inte förstår mig på.

— Blir det?

— Nu senast ville dom snacka frimärken eller vad det var. Värdelöst!

— Värdelösa tror jag knappast att dom är, dom där små papperslapparna. Men vi använder ju inte papper så mycket längre. Förr i världen var dom rena klenoder. Men du är kanske inte intresserad av det?

— Neej, tänk! Papperslappar och värden . . . Måste man *mäta* så mycket jämt och samt?

— Ja, vet du, det finns många sorters värden som är bra att ha, att byta med till exempel. När man vill byta hus eller hemdator. Och när man behöver ny transportör, förstås.

— Äsch, jag vill inte ha nån ny transportör, eller nåt annat sånt, jag vill bara tänka med dig nu.

— Ja, ja, men vänta då lite, jag är strax färdig. Du kan väl gå till ljudrummet så länge?

— Då går jag väl och gör ljudmönster med Robert under tiden . . .

— Uum, och gör nåt fint mönster till farmors födelsedag på söndag. Men inga våldsamheter, tänk på hennes öron. Och mina.

— Äsch.

Tystnad en stund, kontaktsystemet i vila.

— Pappa, är du där?

— Um.

— Vart ska vi på januariresa i år? Kaaaan vi inte till Minnesdalen i år igen?

— Snälla du, vi har ju varit där två gånger dom tre sista åren. Och mitt komihåg mår inte bra av så mycket intryck.

— Men låt *mig* resa då!

— Neej du, du är alldeles för liten än. Du kan ju knappast bildspråk fem än. Och man behöver oftast minst sju, det vet du väl?

— Jag klarar mig bra med det jag kan. Det har ju gått bra hittills.

— Ha! Jo vars, du skulle ha varit med när vi fick dynamik med tiorna! Det var rena turen att inte hela Minnet blev

utraderat. Vilken koncentration dom kör med!

— Men vad hjälper bildspråk då?

— Jo du, då gäller det att förvill dom, att ge idéer och bilder av alla de slag — för allt vad man kan. Och hoppas att dom blir mätta ett slag.

— Piiip.

— Va?

— Piiip.

— Nej, nu får du sluta!

— Men jag slår bara upp vad Resegruppen föreslår för oss.

— Få se, Artrådet vill inte att vi tänker oss till Vattenbergen. Och inte heller till Betagrottorna. Ska vi låta dom bestämma helt?

— Jag viiiill till Minnesdalen! Där är så mysigt, jag blir på nåt sätt mätt när jag är där. Och trött sen. Men det är så skönt.

— Du Karla, du ska vara försiktig du. Känner du på det viset i Minnesdalen, så ska vi absolut inte dit igen. Man får inte bli för beroende av såna minnesintryck, då tappar man initiativet.

— Initi — vadå?

— Ja, om du till exempel lyssnar för ofta till dina förra minnen, via nivå två i din persondator, eller om du går till Robert för ofta, då vänjer du dig av med att skapa tankar själv. Det är inte bra. Livet består ju av tankar, inte sant?

— Jo, det gör det väl . . .

— Förr sa man att man borde ta den smala stigen för att utvecklas, och låta bli den breda. Det är nog sant. Har du tänkt på det?

— Pappa! Kom hit ett tag!

— Vad är det?

— Kom och känn! Visst är det konstigt när det här händer? Alldeles gult, som smör eller honung, på nåt vis.

— Men Karla, det är bara laddning av våra hjälpminnen. Det gör dom måndagar kockan två, minns du väl? Varje måndag.

— Jag blir alldeles matt av allt det gula. Jag vill ta bort

det igen, det var bättre förut. Det känns underligt.

— Men känn efter, du kan nå många fler referenstankar nu. Dom blir bra att ha framöver.

Dryckintryck kom fram. Jag tog fruktsmak denna gång, pappa tog mint igen. Jag förstår inte hur han kan hålla kvar vid det där. Få se, då kommer det väl snart matintryck. Neej, jag struntar i matintrycken! Klick, grönt, blått — skönt att persondatorn är nyladdad, i alla fall.

— Men resan, pappa, vad tyckte Artrådet?

— Hm, jo, dom föreslår den Tredje Sfären. En vecka. Vad tycker du — och det blir inte Minnesdalen nu.

— Vänta, jag har inte fått fram Sfarbilderna än. Röd, vit, blå, blå, så där. Nej, vad konstigt där verkar! Is och gas, i virvlar. Och stjärnor. Det verkar väl inte vara nåt för mig?

— Ja, men det kanske vore spännande? Själv har jag faktiskt aldrig varit i Sfärerna.

— Finns där några människor alls?

— Jag vet inte, jag har inte sett efter. Men där lär vara spännande luktsmaker. Och eftersom Artrådet föreslår det för oss, så måste det väl vara bra, antar jag. Du, vill du ta med nån kompis?

— Ja! Hurra! Får Perk komma med, åh vad det vore kul!

— Hör du, jag menade inte nån av dina robotvänner.

— Jaså, men . . .

— Nog har du väl ändå nån mänskokompis som skulle vara intresserad?

— Mm, kanske, men vem . . .

— Kan du inte tänka dig en kopia av förra årets, då?

— Pappa, du vet ju att STORA inte gillar att vi barn ska göra kopior av varann i den här åldern. Vi blir för många, säger dom. Och bråkiga, brukar du ju tillägga.

— Jo, jo, du har så rätt. Men kopiorna tröttnar ju på varann och på sin omgivning — tur det. Tur att dom lägger av frivilligt för det mesta. Och tar tidsvagnen framåt.

— Jag tycker det är enformigt med en massa kopior, som tycker likadant jämt. Jag ropar alltid på originalen när jag

kan, när ljudröret hjälper till.

— Ja, du Karla, jag tycker om att du säger så. Det känns skönt. Jag vill inte ha en Karla-kopia hos mig.

— Haha, hur vet du egentligen att jag inte är en kopia?

— Snälla vän, skulle jag inte känna igen min egen dotter? Vänta du tills du får egna barn . . .

— Hör du, pappa, har du inte känt i allsystemet hur perfekta kopior dom gör nuförtiden? Man kan inte mäta en enda skillnad, sägs det.

— Kanske det, men man kan känna sånt, och det är det som är skillnaden. Varje egenskap för sig kan dom nog kopiera, men det hela klarar dom inte, inte än. Nånsin, kanske. Kopiorna är som bilder, med kunskaper och talang, men utan helhet, utan själ, utan samband och mening. Och för resten är det inte att undra på att dom håller sig för sig själva för det mesta, dom känner nog att dom är av en särskild sort.

— Jag tror jag vet vad du menar.

— Ja, se där, du är nog inte min dotters kopia, du. Men var var vi? Artrådet föreslår att vi reser till Tredje Sfären. Och du tar med en kompis, en riktig. Vi kan väl prova?

— Okej då.

— Var ska vi vara under resan, tycker du? Var trivs du bäst, i vårt vardagsrum eller i allrummet i bildoteket?

— Dom har ju bättre teled modeller i allrummet, men där är ju jämt folk. Jag vill vara nära dig när vi reser.

— Jag håller med dig.

— Att vara med dig själv?

— Nej, hör du . . .

— Om du bokar resan, så fixar jag några mysiga känsloboxar som vi kan vara i under resan. Och som passar i vårt vardagsrum. Jag vet var dom finns.

— Bra, då ordnar jag näringsbalansen! Få se, en vecka, brun, blå, brun, lila, vit, paus, röd, så där! När ska vi bege oss av, i morgon?

— Gärna för mig, men låt mig fråga min kompis Rond först. Det är väl lika bra att jag kopplar fram redan nu.

Klooo . . . biii . . . vänta!

— Vad är det?

— Jo, pappa, Rond tycker att Artrådets förslag är dumt. Artrådet tänker bara på dom andra arternas viljor, säger Rond.

— Nå, dom försöker nog ta så mycket hänsyn dom kan.

— Rond säger att det bara är stimpfiskarna som får bestämma över vattencanjon, och att termiterna får bygga modeller i ett kör där borta i bergen. Och svamparna vet verkligen att hålla sig framme.

— Ja, kanske det, men fruktbuskarna brukar ju hålla med oss, det är ju alltid nåt. I varje fall sänder dom inte protester, för det mesta. Dom är nog för snälla.

— Och förra gången tyckte Rond att Artrådet bara flirtade in sig hos luktväxterna. Vad dom nu kan vilja det för . . . Artrådet lyssnar ju knappast ens på fåglarna!

— Karla, det är svårt att veta hur Artrådet tänker. Jag tycker vi struntar i det nu. Vill Rond bli med till Tredje Sfären så får han, annars blir han väl hemma.

— Okej, då sänder jag väl det.

— För resten, är inte Rond inne i familjedynamiken just nu? Jag tyckte jag såg hans färger komma förbi för ett tag sen.

— Jag vet inte, ska fråga. Bruu . . . uii! Jo, du har rätt. Han har definierat sig för fjärde gången redan i Kontaktarenan. Det var väldigt vad han byter! Olika familjegrupper nästan varje år!

— Vad tycker du om att byta, Karla?

— Visst är det kul ibland, särskilt när man är ung som jag, att lära känna olika familjer en tid. Men jag tycker man tappar fäste lite, blir rotlös. Det är tur att det bara är Kopia Ett av oss som är med i familjedynamiken. Jag vill helst vara här hemma.

— Men när du vuxit lite till så vill du nog ha en kille för dig själv. Och då är det väl egentligen ganska bra att du kan höra efter med din Kopia Ett hur det var på olika ställen, i olika familjegrupper och så. Så du slipper hamna i en massa situationer som du inte vill ha med att göra? Tids nog dyker såna upp ändå.

— Jo kanske, men jag vet inte om jag vill lita på min Kopia Ett i sånt här. Han tänker nog mest på sig själv, och inte på sitt original.

— Åjo, du vet att STORA har lojalitetssystemet, där man håller ordning på kopiorna. Det är ju verkligen en sak som skiljer dom från oss, att dom på sätt och vis är övervakade. Vi original har ju bara Känslinspektionen, och där är man ju — som tur är — väldigt stillsam och försiktig av sig. Vi hör ju aldrig av dem, åtminstone har inte jag gjort det, nånsin.

— Pappa, jag vill resa genast! Och Rond blir inte med, säger han.

— Det var ju synd.

— Äh, kom nu, så äter vi, matintrycken har just kommit. Jag tror jag tar musseltång i dag. Och pressad mango. Det är väl mumsigt? Vad tar du?

— Jag tar nog rymdpasta i dag, med färgsmak. Och brödsallad, kanske. Men jag vill inte ha ljudmusik till maten, det vet du.

— Ja, ja, jag har just stängt av. Jag har bara känslsystemet kvar, det stör väl inte dig?

— Nej, inte alls, dom är ju personliga, vet du väl.

— Jo, det förstås.

— Bon appetite, som dom sa förr i världen.

— Vad är det?

— Hoppas det smakar bra!

— Mmmmm. Ät nu så sticker vi sen.